

Belastend werk

een eerste analyse

Op vrijdag 30 maart werd er geglunderd in de Wetstraat, want de ministers hadden 'een akkoord' in het dossier 'belastend werk'.

Maar al snel bleek dat dat akkoord zich beperkte tot de bepaling van criteria en dat die criteria eigenlijk al vorig jaar door de vakbonden in het Nationaal Pensioencomité naar voor waren geschoven. Met dat verschil dat de regering slechts 3 criteria van de vakbonden heeft weerhouden en dat het 4de criterium 'emotionele belasting' enkel als verzwarende factor wordt aanvaard.

Nu laat de minister Bacquelaine wel graag uitschijnen dat er een 'akkoord' is, maar in realiteit geeft hij enkel groen licht om het sociaal overleg opnieuw aan te vatten, want de invulling van wat nu eigenlijk een zwaar beroep is, komt terug naar de sociale gesprekspartners.

Wat was er eigenlijk beslist?

Dat akkoord van 30 maart is dus beperkt tot het mandateren van de pensioenminister om de syndicale onderhandeling over de invulling van wat belastend werk is, aan te vangen. Dat gebeurt in het Comité A voor de statutaire ambtenaren en in het Beheerscomité van de Federale Pensioendienst voor contractuelen en werknemers uit de privésector.

Inhoudelijk leren we uit de communicatie van de minister (want zo gebeurt dat tegenwoordig):

- De inwerkingtreding van het nieuwe stelsel wordt met een jaar uitgesteld: 2020 ipv 2019.
- Zelfde criteria en modaliteiten voor publiek, privé en zelfstandigen, al belicht het goedgekeurde wetsontwerp enkel de statutairen van de overheid.
- Slechts 3 criteria van het Nationaal Pensioencomité worden weerhouden. De emotionele belasting wordt enkel als verzwarende factor aanvaard.
- Er wordt gewerkt met (individuele) functies en niet met (collectieve) beroepen. De lijst van die functies moet nog opgesteld worden, door sociale partners.
- Erkenning kan leiden tot vervroegde pensionering of toekenning van bonus bij verder werken.
- De zware functie moet minstens 5 tot 10 jaar uitgeoefend worden vooraleer het meetelt. Initieel was 5 jaar voorzien maar de n-va wil 10 jaar. Die knoop is niet doorgehakt.
- Geen vervroegd pensioen vóór 60 jaar.
- Enkel recht op vervroegd pensioen als je nog actief bent? Dat is wat we tenminste lezen in een persmededeling "De werkende die een zware functie uitoefent, zal mogen beslissen of hij vroeger met pensioen gaat vanaf de leeftijd van 60 jaar"...

- Effectief gepresteerde loopbaan voor de toegang tot het vervroegd pensioen wordt verhoogd met 5, 10 of 15 % in geval van erkenning van 1, 2 of 3-4 criteria.
- De definitie van effectieve prestaties wordt bij koninklijk besluit (KB) geregeld.
- Er komt ook nog een KB dat oplijst welke preventiemaatregelen genomen werden om het belastend werk te voorkomen. Deze passage komt er op vraag van werkgevers die menen dat als er preventiemaatregelen genomen zijn, er geen sprake meer kan zijn van belastend werk.
- Het in eerste lezing goedgekeurde voorontwerp van Wet wordt nu voorgelegd voor
 - o syndicale onderhandeling in comité A voor de statutairen van de openbare sector.
 - o advies aan het beheerscomité FPD en het Algemeen Beheerscomité zelfstandigen
- Het voorontwerp van Wet voorziet bovendien dat de **lijst met zware functies** wordt opgesteld in samenwerking met de sociale gesprekspartners (erkenning functies en zwaarte). Dat gebeurt in de Nationale Arbeidsraad voor de werknemers uit de privésector en contractuelen bij de overheid.

Die lijsten worden dan opgenomen bij KB en voor budgettaire evaluatie voorgelegd aan het Planbureau.

Wat vindt het ABVV ervan?

Er werd ons een robuust stelsel voor mensen met een zwaar beroep beloofd en dat vanaf 2019. Met wat nu beslist is staan we wel heel ver van huis, zowel qua robuustheid als qua timing, want de ingangsdatum werd verschoven naar 2020.

Er is nog totaal geen enkele invulling voorzien van de criteria. Het concept van belastend werk blijft dus nog altijd een lege doos die nu aan het sociaal overleg wordt overgelaten.

Werknemers worden hier tegen elkaar opgezet. De onderhandelingen gebeuren naast elkaar en niet gelijktijdig. De discussies binnen de publieke sector worden vandaag al gevoerd waarbij diverse beroepsgroepen via hun vakminister, al te horen kregen dat zij erkend worden. Dit zet kwaad bloed bij andere werknemers.

1.1 van de manier waarop

Voor de werknemers uit de privésector en de contractuele ambtenaren wordt parallel verder gewerkt. Het ontwerp van wet wordt voor advies voorgelegd aan het Beheerscomité van de Federale pensioendienst.

De lijst met zware functies moet overeengekomen worden in de NAR. Maar tot op vandaag bleek het onmogelijk om ook maar iets van resultaat te bereiken met de werkgevers.

1.2 Over de inhoud

- **pensioenverlies** wanneer je het vervroegd pensioen belastend werk opneemt. Verlies van 50 tot 250 euro per maand.
- **te beperkte erkenning:** iemand die fysiek belastend werk doet moet 42 jaar effectief presteren om op 60 te kunnen stoppen met werken.

- **het sociaal akkoord wordt niet erkend:** de vierde categorie emotionele belasting telt niet volwaardig mee.
- **periodes uit het verleden tellen te beperkt mee:** maximum 5 jaar en enkel indien ze nu nog worden uitgeoefend. Jammer voor wie vandaag al 30 jaar zwaar werk op de teller heeft staan.
- minstens 5 tot 10 jaar belastend werk uitoefenen voor het meetelt voor je pensioen
- nooit vóór 60 jaar, ook niet als je 40 jaar extreem zwaar werk doet.
- **effectieve prestaties?** Het is nog onduidelijk wat er met de gelijkgestelde periodes gebeurt. Er is sprake van effectieve prestaties. Dit is een discriminatie voor zieken of mensen die landingsbanen nemen om het houdbaar te maken. Er worden landingsbanen voorzien voor mensen met zwaar werk maar die zou dan niet meetellen voor de erkenning zwaar werk in pensioenen.
- de invulling is een lege doos. Er is niets voorzien als werkgevers niet mee willen. Wat is de timing voor sociaal overleg als het stelsel al in 2020 zou moeten starten?

Conclusie

1.3 Hoe belastender je werk, hoe groter het pensioenverlies: tot 254 euro per maand.

Het ABVV aanvaardt geen **pensioenverlies door de erkenning van belastend werk:**

- voor de werknemers in de privésector en contractuelen bij de overheid: de verhoging van de loopbaan jaren ook voor de pensioenberekening en niet enkel voor de toegang.
- voor de statutaire ambtenaren die voordelige pensioenbreuken hadden en al dan niet erkend worden in het nieuwe stelsel, moet een gepaste oplossing komen.

1.4 De erkenning is te beperkt.

Het is onmenselijk om voor werknemers die extreem zwaar werk uitoefenen 38 jaar effectieve prestaties te eisen, of voor werknemers die in één categorie belastend werk uitoefenen 42 jaar effectieve arbeid te eisen om op 60 met pensioen te kunnen gaan.

De **invulling van de vier categorieën moet ruim en realistisch zijn en een waardige erkenning zijn van de realiteit op de werkvloer.**

Voor werknemers met een blootstelling aan meerdere categorieën moet een uittrede vóór de leeftijd van 60 mogelijk zijn.

Wij willen dat er minstens een erkenning van 0,25 geldt als verhogingscoëfficiënt voor zwaar werk. Elk jaar zwaar werk geldt dus als 1 jaar en 3 maanden. Dit zorgt er voor dat loopbanen met 35 jaar zwaar werk – een vervroegd pensioen mogelijk zien op 60 jaar.

1.5 Vrouwen worden gediscrimineerd

Het voorstel houdt enkel rekening met effectieve prestaties. Terwijl vrouwen meer gelijkstellingen hebben en werknemers met een zwaar beroep meer kans lopen om arbeidsongeschikt te worden. Gelijkgestelde periodes moeten dus volwaardig meetellen.

Emotionele belasting, waar vrouwen vaker mee in aanraking komen, wordt niet erkend als categorie, terwijl het Nationaal Pensioencomité dit wel had voorzien. De regering komt zo haar eigen akkoord niet na en zegt in feite dat het Nationaal Pensioencomité er enkel voor de schijn is. Emotionele belasting moet als volwaardig criterium tellen.

1.6 Belastend werk vóór 2020: bij uitzondering telt eventueel 5 jaar mee

Periodes zwaar werk uit het verleden die gekend zijn of aangetoond kunnen worden, moeten volwaardig meetellen. Met wat voorligt kan maximaal 5 jaar meetellen (dus tussen de 3 en 9 maanden vervroeging maximaal voor het verleden).

1.7 Besparingen in gelijkgestelde periodes en lange loopbaan moeten uitgesteld worden.

Hoewel we de link met de besparingen in de pensioenen resoluut verwerpen kan er **geen sprake zijn van besparingen op gelijkgestelde periodes en lange loopbanen in 2019, want er zal geen stelsel zijn voor belastend werk.**

Deze twee dossiers werden door de Regering zelf gekoppeld.

Onze eisen van de pensioenmanifestatie van 16 mei

- Geen pensioenverlies voor zwaar werk.
- Realistische erkenning van zwaar werk: geen lege doos.
- Lang en zeer zwaar werk moet uittrede voor 60 mogelijk maken.
- Emotionele belasting is een realiteit die erkend moet worden.
- Belastend werk uit het verleden moet meetellen voor het pensioen.
- Intrekking van de pensioenbesparingen in de gelijkstellingen en lange loopbanen voor 2019.